

2002-09-19

Dnr 2002/1759

Konsumentverket

111 87 Stockholm

Anmälan av Premie Invests marknadsföring av svenska statens premieobligationer.

1. Anmälan

Riksgäldskontoret (RGK) anmäler härmed Premie Invest AB, (org nr 556519-2225) (Premie Invest), för otillbörlig marknadsföring genom vilseledande enligt 6 § Marknadsföringslagen. Enligt RGKs uppfattning är utformningen av Premie Invests direktreklam ägnad att felaktigt framkalla föreställningen hos adressaterna att Premie Invests verksamhet har anknytning till eller är sanktionerad av RGK. RGK yrkar att Konsumentverket förbjuder det påtalande förfarandet samt på grund av det sätt som erbjudandet utformats och på de skäl som nedan anges även överväger talan om marknadsstörningsavgift.

2. Premieobligationer som produkt och sparform

RGKs uppgift är bl.a. att låna pengar för svenska statens räkning och förvalta statsskulden. Denna uppgift fullgörs vid sidan av andra upplåningsformer, genom att RGK emitterar premieobligationer till allmänheten. Investeringar i samtliga RGKs produkter karaktäriseras av trygghet och säkerhet vilket är normala och självklara förutsättningar för statlig upplåning.

Premieobligationer är en sparform som riktar sig primärt till privatpersoner. RGK emitterar nya premieobligationer två till tre gånger årligen. I stället för att få ränta på investerade medel samlas den totala avkastningen på de insatta medlen i en gemensam pott och lottas ut till innehavarna av obligationerna. Eftersom det rör sig om mycket stora volymer (ca 2,5 miljarder kr per emission) blir det en stor vinstpott med många substantiella vinster. Det finns, jämfört med andra lotteriformer, goda förutsättningar att vinna. Innehavaren av premieobligationer förlorar aldrig själva insatsen, utan den återbetalas när samtliga vinstdragningar är

gjorda. Det är också därför som premieobligationer av RGK marknadsförs som en bra placering, snarare än som ett lotteri.

De kunder som köpt premieobligationer får sina obligationer registrerade på ett värdepapperskonto (VP-konto) hos VPC AB (VPC). Om man inte har ett VP-konto kan ett sådant kostnadsfritt öppnas i en bank. VPC bevakar automatiskt alla vinster på premieobligationer och premieinnehavarna får ett meddelande om att vinsten satts in på dennes konto.

När RGK ger ut premieobligationer kan dessa köpas antingen direkt av RGK enligt enkla anvisningar som bl.a. finns på nätet www.rgk.se eller via någon av RGKs återförsäljare. Dessa återförsäljare har ingått avtal med RGK och har därmed skyldighet att följa de regler som stipuleras i återförsäljaravtal för premieobligationerna.

Premieobligationer kan köpas och säljas på en andrahandsmarknad. Den som köpt premieobligationer kan således sälja dessa. Handeln i premieobligationer sker via banker och fondkommissionärer i Stockholmsbörsens handelssystem.

3. Premie Invests produkt och marknadsföring

Premie Invest bedriver sin verksamhet på den ovan beskrivna andrahandsmarknaden. Företagets affärsidé är att sälja svenska statens premieobligationer på avbetalning till konsumenter. Produkten marknadsförs genom reklamutskick direkt till konsumenterna. Reklamutskicket biläggs, bilaga 1. I reklamutskicket erbjuds adressaterna att köpa mellan 1 till 5 set med vardera 2 premieobligationer till en kostnad som överstiger kontantpriset på obligationerna med över 100 procent. Därutöver erbjuds kunden vinstbevakning och ett antal andra tjänster, en BRIS lott (om svar inkommer inom tio dagar), en välkomstprensent i form av fleece-pläd, damklocka eller trancherset samt Premieposten. Premie Invest garanterar också en vinst motsvarande minst 50 kronor 4 gånger under speltiden.

Enligt erbjudandet kan kunden köpa ett set med två premieobligationer för 4 800 kronor med 48 månaders kredittid och en återbetalning med 100 kronor i månaden. Det motsvarande kontantpriset för två premieobligationer på andrahandsmarknaden är ca 2000 kronor. De tjänster som erbjuds är omotiverade eftersom vinstbevakning och annan service inte längre är nödvändigt sedan RGK övergått till att emittera obligationer elektroniskt genom VPC och vinster automatiskt betalas ut till vinnarens VP-konto. Den höga kreditkostnaden kompenseras därför inte

av vare sig den utlovade men fullständigt obehövligen ”servicen”, presenterna av begränsat värde eller de 200 kronorna som erhålls genom garantivinster. Premie Invests erbjudande är synnerligen kostsamt och oförmånligt för kunden.

4. Vilseledande marknadsföring enligt marknadsföringslagen

Enligt RGKs uppfattning finns det anledning att anta att Premie Invests produkt och marknadsföring kan ifrågasättas utifrån flera konsumenträttsliga och andra regelverk. Denna anmälan är emellertid begränsad till marknadsföringens överensstämmelse med marknadsföringslagen.

Premie Invests marknadsföring refererar på flera ställen till RGK och svenska statens premieobligationer på ett sätt som felaktigt skapar en föreställning om att Premie Invests erbjudande lämnas av RGK eller är sanktionerat av RGK. Exempelvis anger första sidan av Premie Invests reklamutskick med stor stil ”SVENSKA STATENS PREMIEOBLIGATIONER”. Premieobligationer jämförs med ”andra spel” där man mister insatsen efter spelomgången. Texten sammanblandar den produkt som erbjuds av svenska staten via RGK och de tilläggserbjudanden som kommer direkt från Premie Invest. I ett följebrev undertecknat av Premie Invests VD skriver denne: ”Svenska statens premieobligationer kan bli din bästa investering!” ”Med premieobligationer, som har statligt garanterade vinster, kan du ge dig själv de bästa chanserna att uppfylla dina drömmar.” Utskicket är enligt RGKs uppfattning lätt att missförstå även vid en noggrann genomläsning. Marknadsföringen vilseleder konsumenterna genom att få Premie Invests erbjudande om kreditköp att framstå som ett förmånligare sätt att tillhandahålla premieobligationer än att köpa dessa av exempelvis RGK. RGKs kundservice har vid upprepade tillfällen mottagit klagomål och frågor från kunder som bl.a. undrar om RGK är avsändare av Premie Invests reklamutskick. Detta utvisar att förväxlingsrisken är uppenbar. En närmare redogörelse för innehåll och tidpunkter avseende dessa klagomål och frågor från kunder biläggs denna anmälan, bilaga 2.

Premie Invests reklamutskick är vilseledande avseende det kommersiella ursprunget och det utmärks också i övrigt av en förvillande och oklar presentation med betydande utrymme för missuppfattningar avseende vad som erbjuds och vad detta egentligen kostar. Utformningen är mycket suggererande och domineras av text som relaterar till möjligheten att göra ”säkra miljonvinster”. Det är svårt för den enskilde konsumenten att bilda sig en uppfattning om erbjudandets verkliga innebörd. Att erbjudandet

dessutom leder till en fördubblad kostnad jämfört med att utan lån köpa obligationerna och att den erbjudna servicen då är obehövlig framgår överhuvudtaget inte på ett adekvat sätt.

Konsumenterna förväntar sig att göra en trygg investering till en skälig kostnad i samband med köp av svenska statens premieobligationer. Denna förväntan är berättigad. Det är därför enligt RGKs uppfattning av stor vikt för konsumentintresset att Premie Invest upphör med sin marknadsföring i dess nuvarande utformning.

Stockholm som ovan,

Anne Gynnerstedt

Chefsjurist

Telefon: 08-613 46 18

Fax: 08-21 85 33

e-post: anne.gynnerstedt@rgk.se